

Førstehjelp med nalokson: Kan neseppray redde liv?

Philipp Lobmaier

Lege, PhD

SERAF & Søndre Oslo DPS, OUS

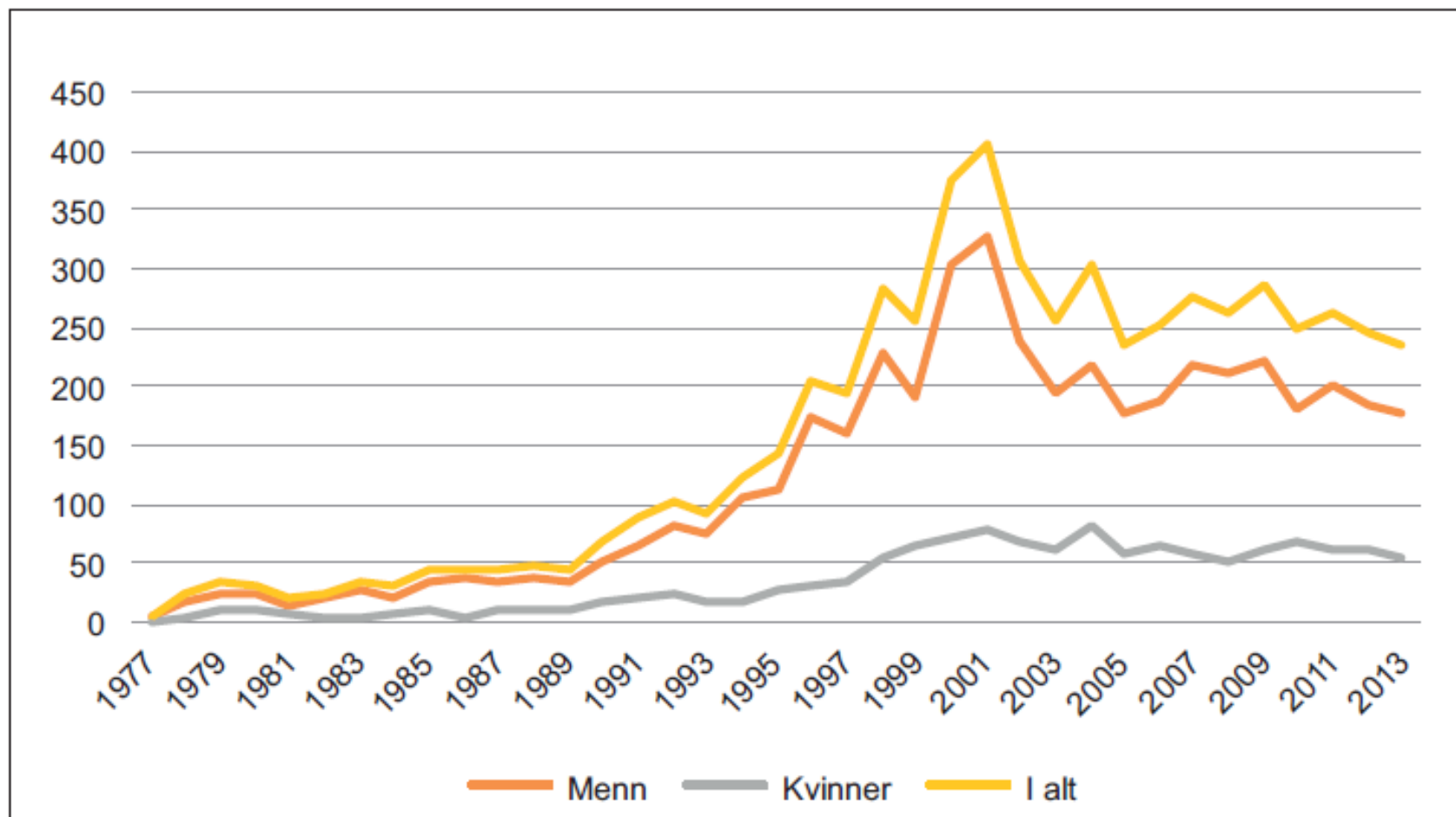

Disposisjon

- Bakgrunn for prosjektet
- Gjennomføring
- Resultater
- Veien videre

OD dødsfall i Norge

Figur 1 Antall narkotikautløste dødsfall 1976–2013. Kjønn

(Amundsen, SIRUS rapport 2/2015)

Nalokson i brukerhender

- Kameratredning med nalokson i USA fra 90-tallet
- 20 år med grasrotarbeid vekket interesse hos forskere, ikke farmaindustri
- Korte opplæringer, ymse naloksonformuleringer og lite økonomisk støtte
- Utvidete prosjekter i enkelte US stater, Skottland, Norge
- WHO anbefaling i 2014

Rasjonale for bruk av nesespray

- Ingen smittefare fra stikkskader (hiv, HepC)
- Elegant løsning: mindre stigma, lett å bruke
- To randomiserte studier fra Melbourne, Australia

(oversikt: Lobmaier et al., Norsk Epidemiologi 2011, Temahefte Rus)

- Nalokson
nesespray er
sentral del av
overdose-
strategi
- Finansiert fra
HDir ut 2017

SERAF søkte todelt oppdrag

- 3-årig pilotprosjekt Oslo & Bergen 2014-16
- Formålet
 1. Etablering av kameratredning med nalokson nesespray
 2. Evaluering før eventuell videreføring
- SERAF samarbeid med kommunene, HDir, ambulansetjenesten, FHN og farmafirma *Den norske Eterfabrikken - DnE*

Hovedmålgruppen

Alle interesserte i Oslo & Bergen:

1. Hovedfokus på mennesker med langvarig sprøytebruk utenfor behandling
2. Pasienter i spesialisthelsetjenesten
3. Fengselsinnsatte ved løslatelse

Hovedutfallsmål

- Grad av nalokson tilgjengelighet
- Antall påfyll og redninger (selvrapport)
- Antall ikke-dødelige overdoser (ambulanse journal)
- Antall dødelige overdoser (dødsårsaksregister)

Nesespray med 5 doser

SLV godkjent til prosjektformål, i påvente av bedre egnet løsning.

Førstehjelp med motgifts spray

Oslo:

- Prindsen
- Uteseksjon
- Hybelhusene
- Sykepleie på hjul
- Frelsesarmeen
- Kirkens Bymisjon
- Tyrili Kampen
- OUS, Avdeling Rus og Avhengighet
- Lovisenberg sykehus
- Oslo & Bredtveit Fengsel

Asker

Drammen

Bergen:

- Strax-huset
- Kirkens bymisjon
- MO Nesttun
- Politiets task-force for åpne russcener
- Bergensklinikkene
- Bergen fengsel

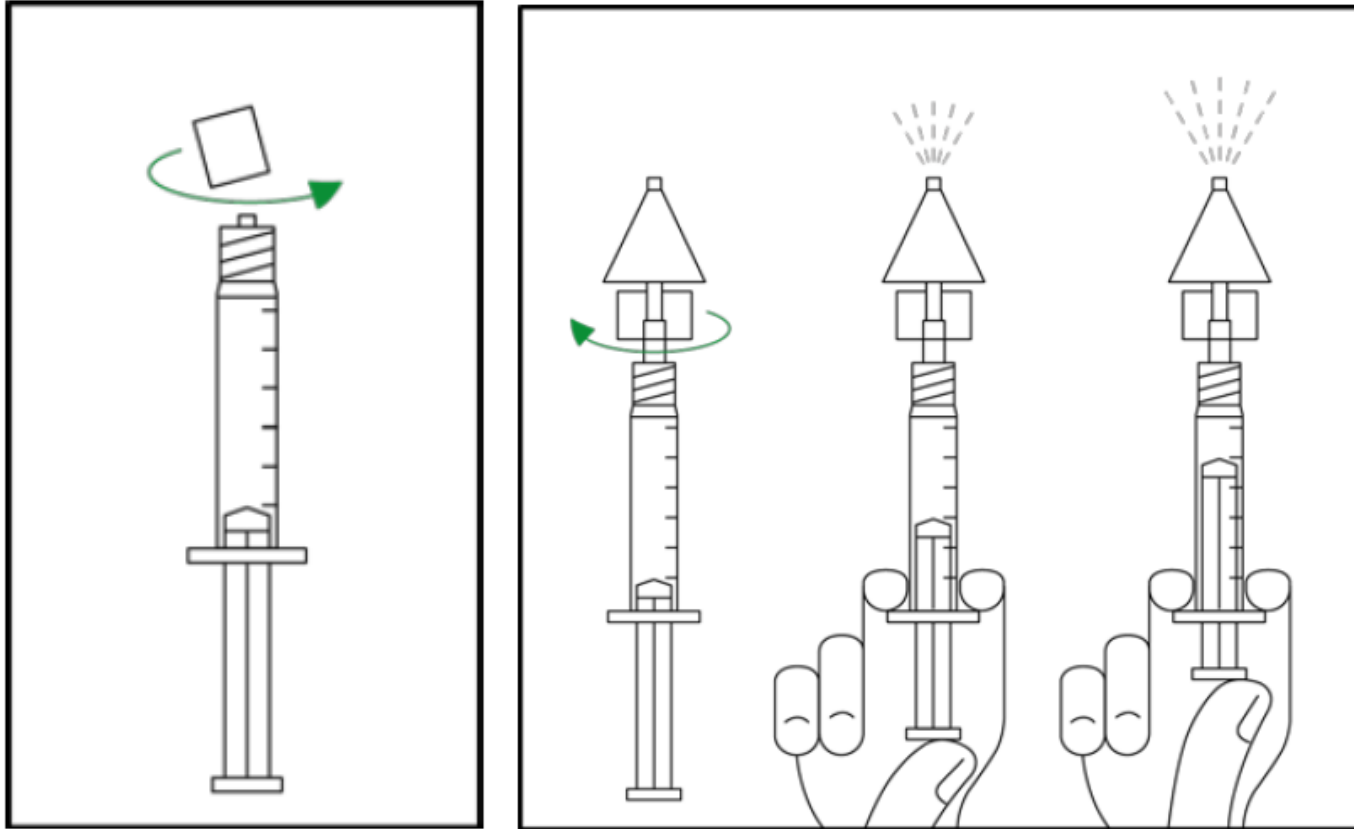
Stavanger: Stasjonen

Sandnes: Funkishuset

Opplæring

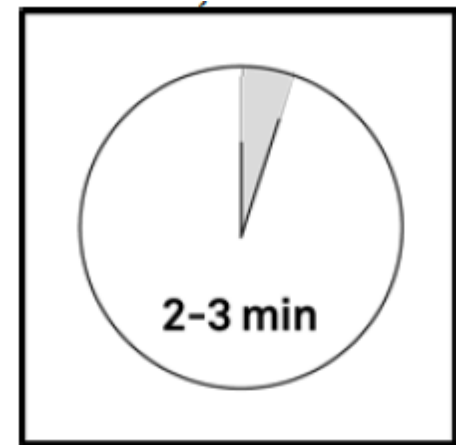
- Tilkall ambulanse
 - Nalokson effekt er kortvarig

Bruk av nalokson

Gi nalokson

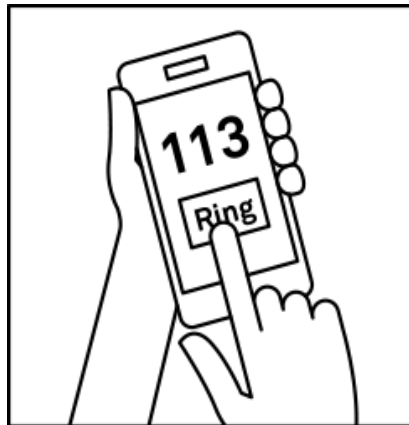
- Spray 1 dose i det ene nesebor, 1 dose i det andre
- Vent 2-3 minutter på normalisering av åndedrett
- Ingen respons - gjenta
- Gi pustehjelp i påvente av effekt og ambulanse

Lavterskel bruker opplæring

Samtale om overdoser:

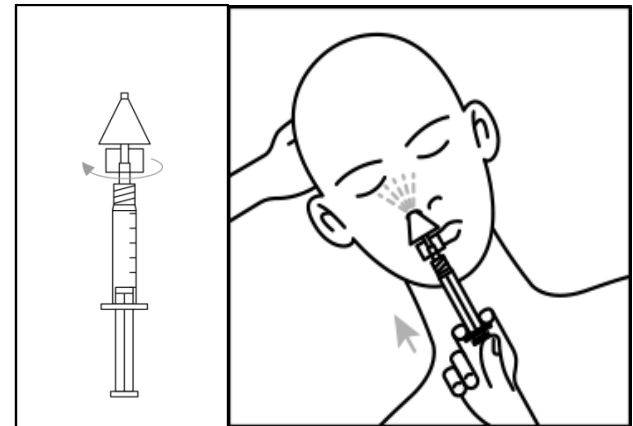
– forebygging, kjennetegn, førstehjelp

Ring ambulanse

Gi pustehjelp

Gi nalokson

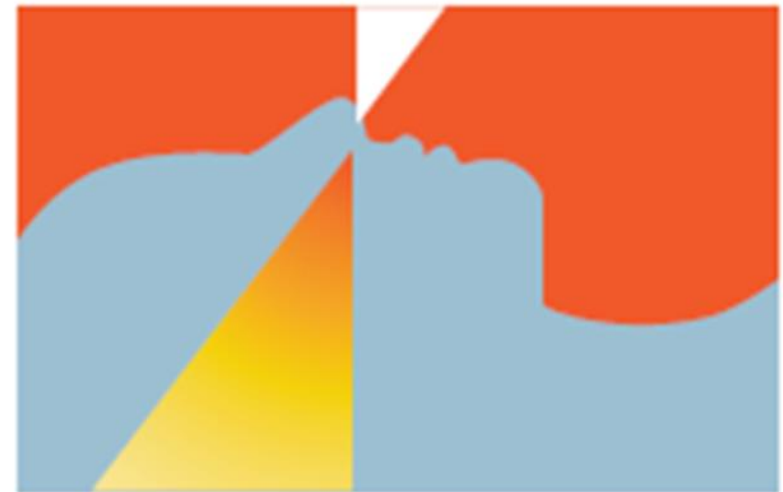
Stabilt sideleie & videre observasjon

Opplæring av ansatte

2 timers kurs:

- Profesjonsnøytral
- For å kunne lære opp brukerne
- Utlevere spray uten resept

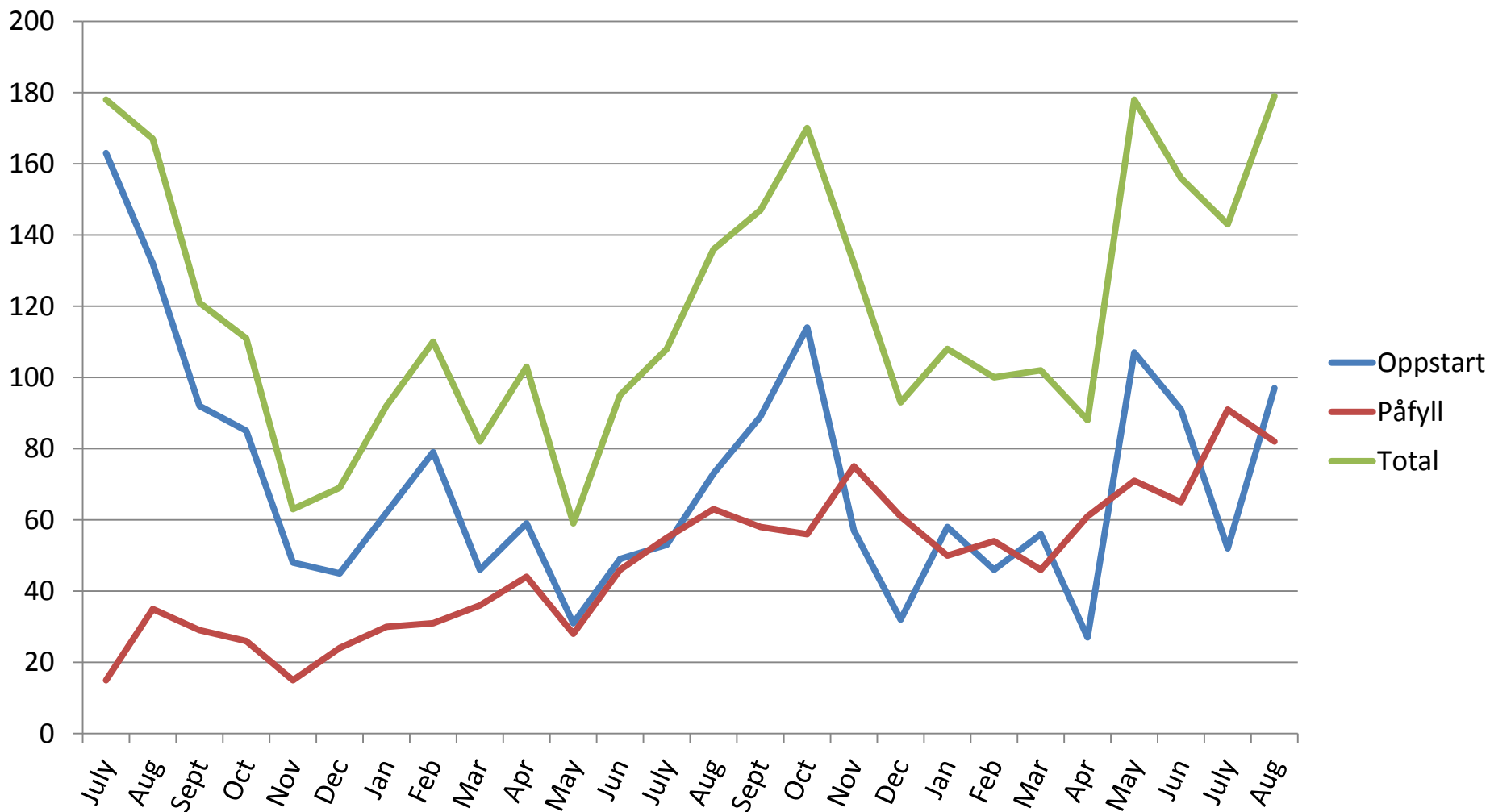
NALOKSON

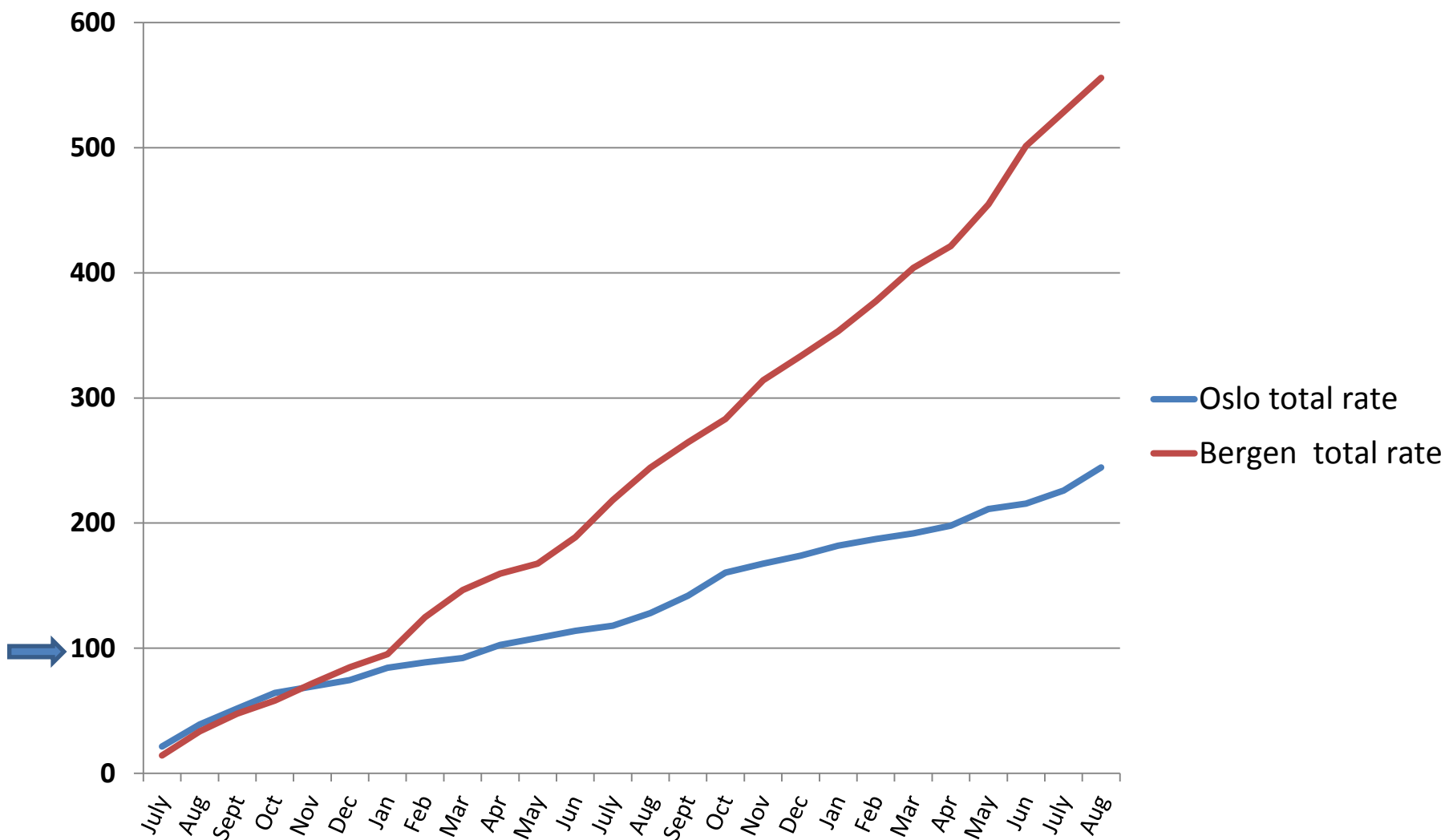
Opplæring - resultater

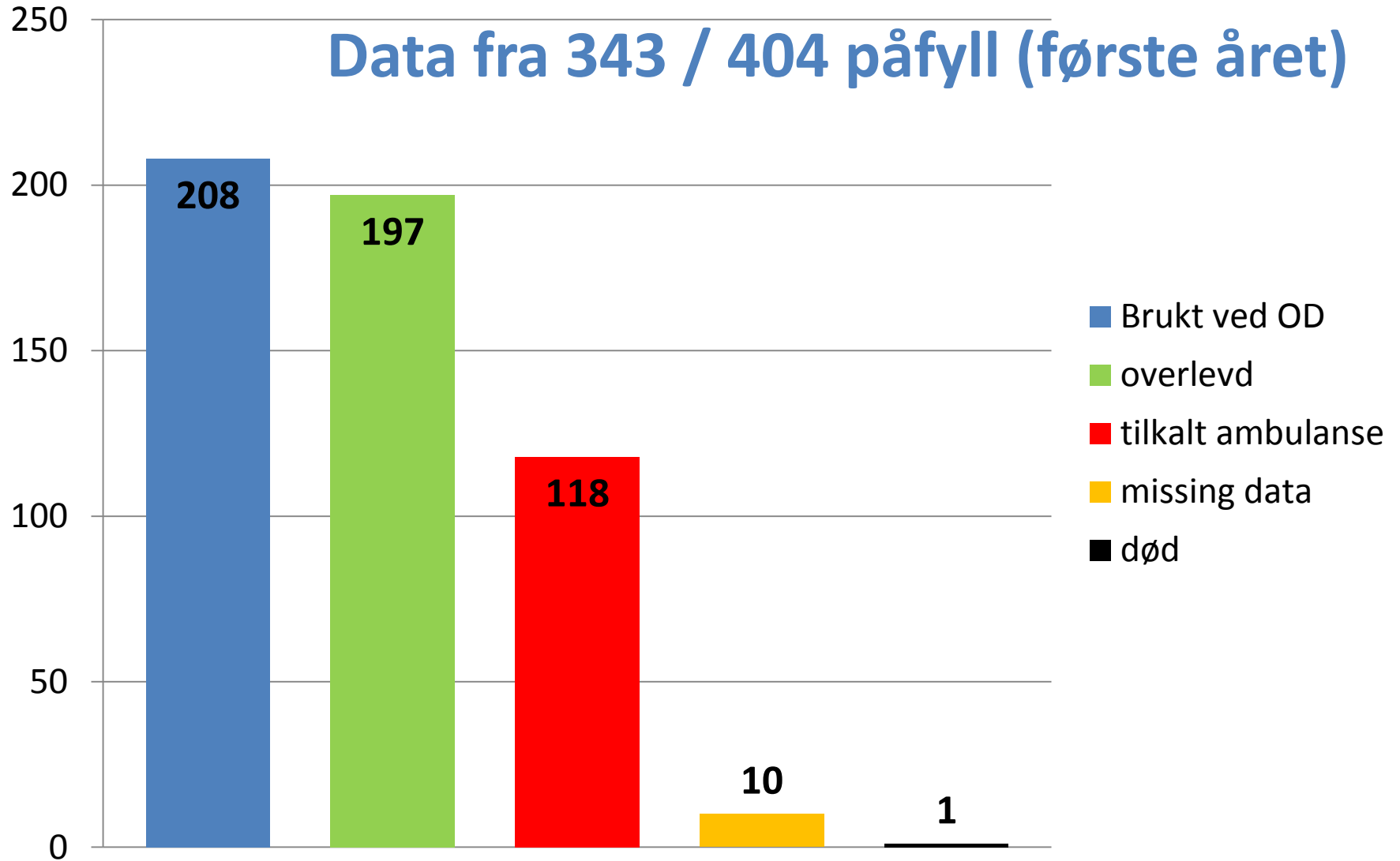
- Mer enn 500 ansatte lært opp som trenere
- Madah-Amiri, Clausen & Lobmaier (Drug & Alcohol Dependence 2016)
«Utilizing a train-the-trainer model for multi-site naloxone distribution programs»

Antall utdelte spray i begge byene gjennom 2 år

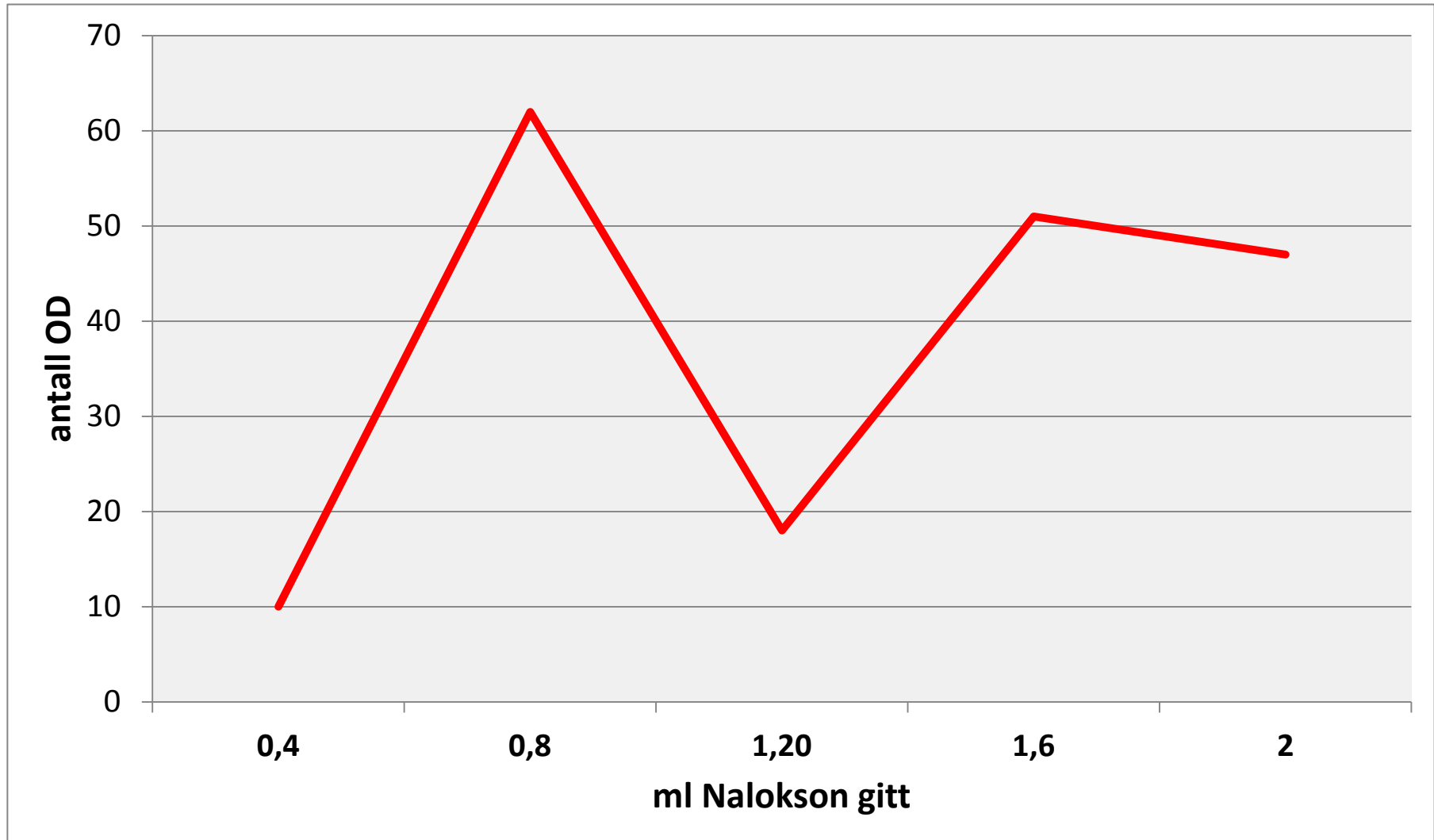

Dekningsrate per 100 000 innbyggere gjennom 2 år

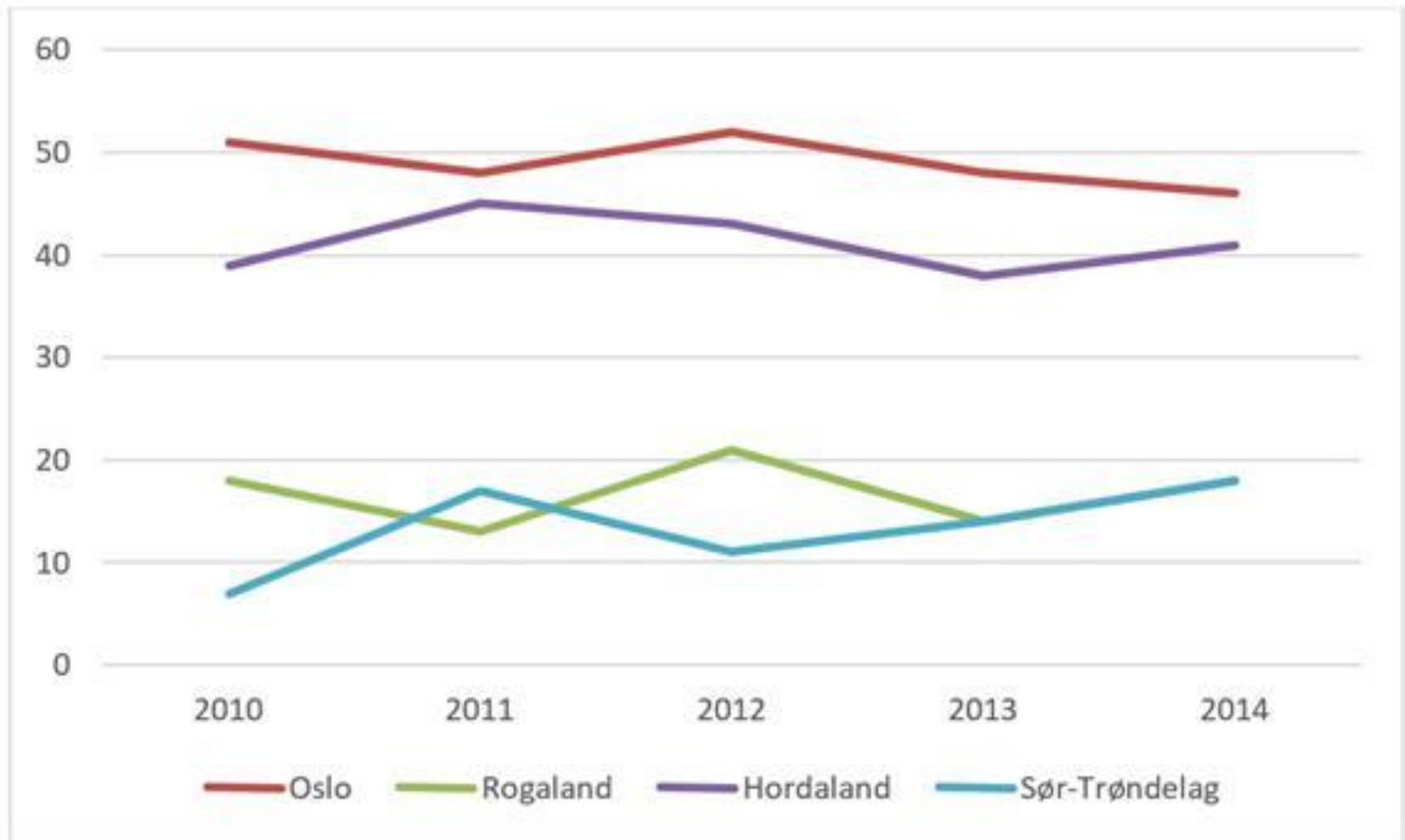

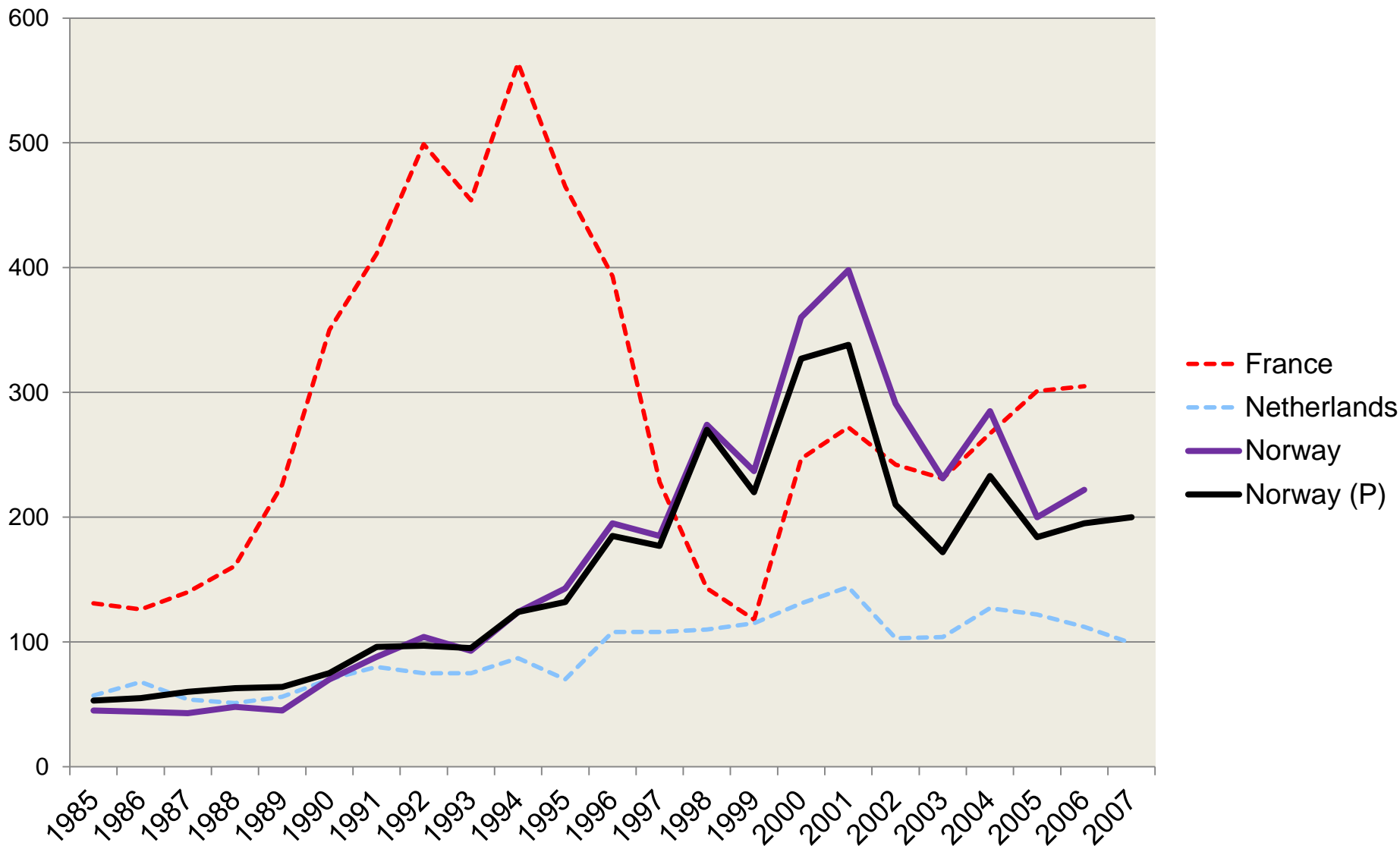
Nalokson dosering ved 197 overdoser

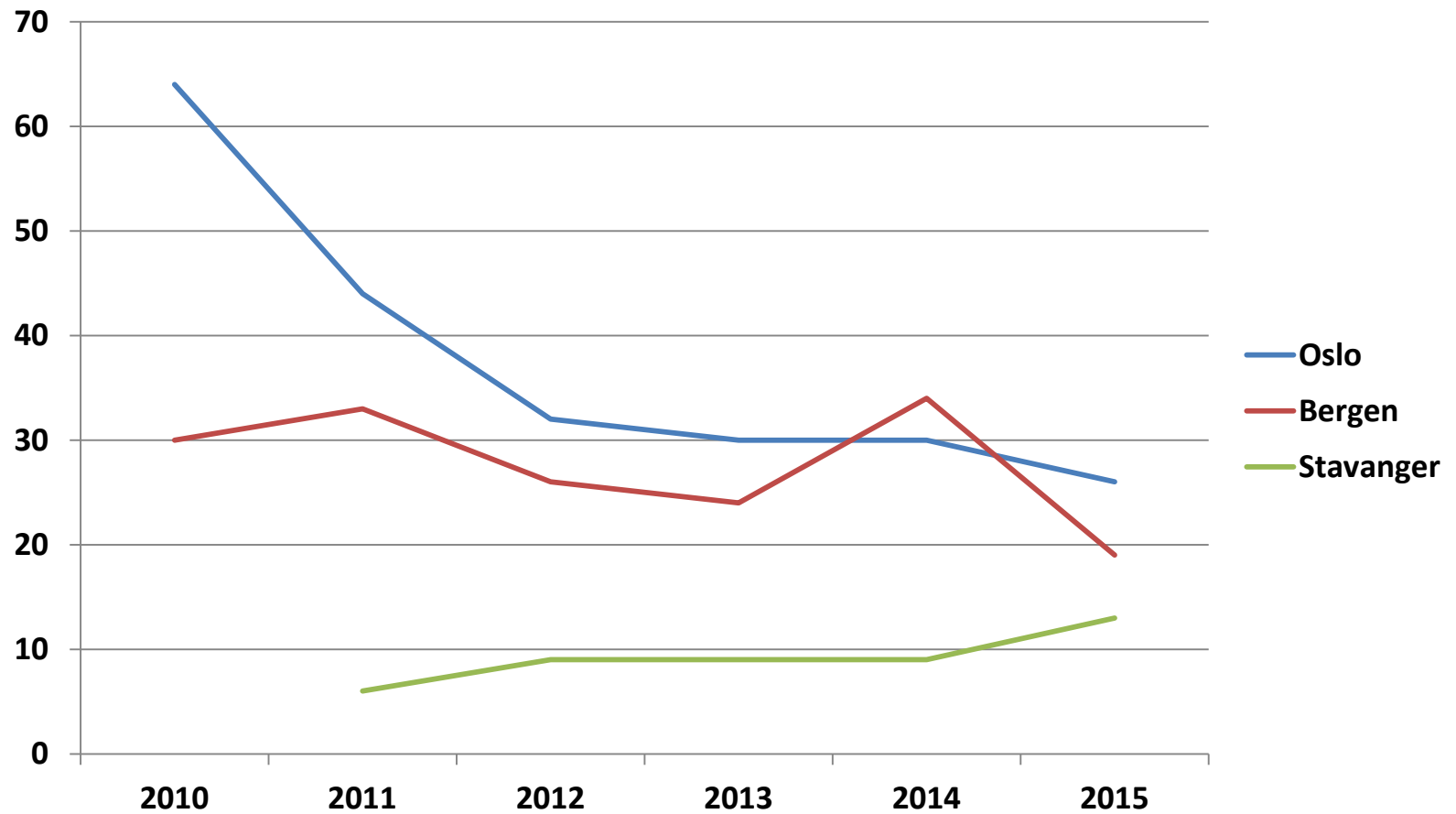
Narkotikautløste dødsfall i Oslo, Rogaland, Hordaland og Sør-Trøndelag 2010-2014

Overdosedød gjennom 30 år

Politiets OD dødstall

Veien videre

2016

- Konsolidere utdeling i lavterskel tiltak
- Trappe opp sykehusene & fengslene
- Utvidet til Asker, Drammen, Stavanger, Sandnes og Trondheim

2017

- videre utvidelse og skifte til enda bedre spray

Følg SERAF på Facebook og Twitter

